

AN ERROR OF JUDGMENT

Ferdinando Frega - Nando the Scribe

GILLETTE: MỘT SAI LẦM TRONG PHÁN ĐOÁN

GILLETTENARRATIVE — THE BLADE ESSAYS

Khi một người đàn ông bước sang tuổi sáu mươi mốt và thấy mình thật sự cô độc, ông không còn sống giữa những ký ức của mình. Ông sống giữa những sai lầm của mình.

Ký ức thì vô hại. Chúng không thể làm bạn đau được nữa. Sai lầm thì khác. Sai lầm thức dậy trước bạn. Chúng ngò'i ở mép giường chờ bạn mở mắt. Chúng là những người bạn đồng hành trung thành của tuổi già vì chúng là những thứ duy nhất bạn không thể đàm phán lại.

Buổi sáng tháng Tám ấy, tôi thấy mình nghĩ về một định chế cũ của miền Nam nước Ý mang tên đám cưới chạy bà'u.

Ở những ngôi làng thập niên 1940 và 1950, hai người trẻ yêu nhau với sự liêu lĩnh chỉ dành riêng cho tuổi trẻ. Họ khao khát nhau, tin tưởng nhau, và không bao giờ nghĩ đến hậu quả. Rồi hậu quả vẫn đến. Đôi khi một đứa con. Đôi khi hai. Đôi khi ba.

Các gia đình nhìn vào thực tế và chọn một giải pháp thực dụng.

Không phải vì họ khai sáng.

Không phải vì họ lãng mạn.

Mà vì tai tiếng đắt hơn hôn nhân.

Đôi tình nhân sẽ bị đẩy tới bàn thờ, được rửa tội vào trách nhiệm, rồi được thả vào xã hội mang theo con cái, nghĩa vụ, và một tương lai mà họ không hề hoạch định nhưng giờ phải xây dựng.

Khi các gia đình phản đối mọi quan hệ, còn có một giải pháp khác.

Fuitina.

Cuộc bỏ trốn.

Hai người trẻ cùng nhau biến mất để tuyên bố rằng sự đồng ý đã trở nên không còn quan trọng.

Thông điệp rất đơn giản:

Chúng con thuộc về nhau. Khi nào kịp thì cứ theo sau.

Rồi cuối cùng ai cũng trở về. Các gia đình bao giờ cũng thế. Cha mẹ tha thứ cho chúng vì họ yêu con mình. Ông bà tha thứ vì những đứa cháu lật đổ mọi luật lệ trước đó của trái tim.

Nhưng buổi sáng ấy tôi không nghĩ về những cặp đôi trẻ.

Tôi nghĩ về chính mình.

Suốt nhiều năm, bài tập riêng tư của tôi đã trở thành việc kể toán những sai lầm.

Những quyết định sai.

Những im lặng sai.

Những trung thành sai.

Những kỳ vọng sai.

Và không giống những đôi tình nhân trẻ ấy, chẳng có cuộc hôn nhân sửa sai nào chờ tôi. Không có cha xứ làng. Không có hội đồng gia đình. Không có công thức xã hội nào đủ sức sửa lại phép tính.

Khi ấy tôi nhận ra rằng cuộc fuitina của chính tôi đã kéo dài bốn mươi năm.

Sáu mươi lăm quốc gia.

Bốn thập kỷ.

Một cuộc bỏ trốn đơn độc xuyên các lục địa.

Câu hỏi không còn là liệu tôi có bỏ chạy hay không.

Câu hỏi là:

Rốt cuộc tôi đã chạy trốn khỏi điều gì?

Ngày 14 tháng 8 năm 2026, câu trả lời cuối cùng cũng đến.

Biết điều gì đã xảy ra là chưa đủ.

Hiểu vì sao nó xảy ra trở nên thiết yếu.

Khoảng cách giữa minh triết và đau khổ thường chẳng hơn gì một lời giải thích còn thiếu.

Và bỗng nhiên mọi thứ trở nên rõ ràng.

Đó không phải là sự phản bội.

Đó không phải là âm mưu.

Thậm chí đó cũng không phải là định mệnh.

Đó là một sai lầm trong phán đoán.

Một sai lầm trong phán đoán trắng lẹ, đắt giá, kéo dài cả đời.

Tôi không thể sửa nó.

Tôi không thể kháng cáo nó.

Tôi không thể thương lượng với cấp có thẩm quyền tôi cao chịu trách nhiệm về kết cục.

Định mệnh của tôi.

Tổng Giám đốc điều hành của mọi hậu quả mà tôi từng đối mặt.

Và lần đầu tiên, tôi thôi tranh cãi với ông ấy.

Ferdinando Frega